

pak připadá zaspokulovat si nad osudem prostřední skupiny „aktivních“. Zavření kostelů byla totiž příležitost nejen pro reflexi individuálního prožívání víry, ale také pro vznik a rozvoj nových forem komunitního života víry v rodinách. Zvláště velkou výzvu přinesla náhoda, že do této krize spadla také doba Velikonoc a nebylo možno slavit ani velikonoční obřady.

Zákaz oficiálních bohoslužeb znemožnil plnit formální „nedělní povinnost“ a církevní hierarchie vlastně na čas přišla o moc regulovat formy společného prožívání víry. Církev se tak na krátko trochu přiblížila době domácích církví v raných počátcích křesťanství, kdy chyběla sjednocující autorita a křesťanský život byl vydán na pospas komunitní kreativitě. Toto období bylo velmi neklidné, ale také velice vitální. Různá malá společenství byla během něho schopna se ustavit, přežít a prosadit se v ne vždy přátelském prostředí. Nynější krize otevřela prostor a dala impuls k rozvoji podobné vitality na rovině rodinných církví. Jaký bude vztah těchto domácích církví, pokud se jim někde podařilo vykristalovat, k staronovým nárokům velké církve?

KŘESŤANSKÝ HUMOR

Tři sousedi diskutovali o správné pozici a postoji při modlitbě.

Jeden řekl: „Měl bych klečet na kolenou se skloněnou hlavou, v bázni před Všemohoucím.“

Druhý muž řekl: „Pamatujte na to, že jste byli stvořeni k Božímu obrazu. Pozice, ve kte-

Domácí bohoslužba má totiž nesporné výhody v možnosti aktivního zapojení všech členů domácnosti do přípravy i provedení. Ukázalo se, že když nejsou účastníci sešněrováni rubrikami, mohou být mnohem kreativnější. Číst mohou rodiče i děti, „kázat“ může každý, a je dokonce prostor na bezprostřední reakci na přečtený text či vyslovený názor a na sebereflexi.

A ano, eucharistie. Člověk si uvědomí, jak moc se kvůli formalizaci eucharistie vytratilo povědomí, že jejím prvotním kontextem bylo společné jídlo. Když jsem po sedmi nedělích měl možnost znovu přijít do kostela, kde jsem zasedl ke „stolu Božího slova“ a přistupoval ke „stolu Páně“, nemohl jsem si nevšimnout toho pocitu uvnitř, že v kostele něco chybí, že to, co tam postrádám, je právě ten stůl. Ritualizovaná podoba eucharistie má hodně „slavení“, ale málo sdílení. Je to více přihlížení divadlu kněžské oběti než večere Ježíšových učedníků. Horizontální komunitní rozměr bude po otevření kostelů chybět a je otázka, bude-li pro každého nahraditelný.

Jiří Pavlík

(převzato z Christnet.cz, red. upraveno a kráceno)

ré se máme modlit, je stát s pohledem upřeným do nebe na Boží tvář a hovořit s Ním jako dítě se svým otcem.“

Třetí muž promluvil takto: „Já teda o těch pozicích moc nevím, ale pamatuju se, že tu nejkvalitnější modlitbu jsem se modlil hlavou dolů ve studni.“

AKTUÁLNÍ INFORMACE

SETKÁNÍ FARNÍ RADY

Ve čtvrtek 21. 5. 2020 po večerní mši svaté (cca od 19.00 h) proběhne na faře další setkání farní rady. Všichni jste srdečně zváni.

Hřivna – informační čtrnáctideník vydává ŘK farnost Semily pro vnitřní potřebu. Uzávěrka tohoto čísla: 7. května 2020. Uzávěrka následujícího čísla: 21. května 2020. Redakce a grafická úprava: M. Kraus. Imprimatur: R. D. J. Gajdošík. Jednotlivé příspěvky (ve formátu doc, docx, odt) zasílejte na adresu hřivna@post.cz, a to nejpozději do dne uzávěrky dalšího čísla.

HŘIVNA

Informační čtrnáctideník
ŘK farnosti Semily

Číslo 10 10. května 2020

Římskokatolická farnost – děkanství Semily, Komenského nám. 125, 513 01

Děkan: R. D. Jaroslav Gajdošík, tel. 739 909 500

www.farnost.semily.net

Bohoslužby v Semilech se konají v děkanském kostele sv. Petra a Pavla (KO), v kapli sv. Zdislavy na faře (KA), ve filiálním kostele Umučení sv. Jana Křtitele na Kostofranku (KK), v domově důchodců (DD), v kapli sv. Antonína v Chuchelně (CH).

Farnost
sv. Petra a Pavla

Pořad bohoslužeb ve farnosti ve dnech 11. 5. – 24. 5. 2020

11. 5.	Po	–	–	–
12. 5.	Út	KO	18.00	za obrácení Aleše
13. 5.	St	KA	08.00	za uzdravení Jarmily a Jany
14. 5.	Čt	Svátek sv. Matěje, apoštola		
		KA	08.00	za syna Jana a ostatní děti a vnoučata na cestě víry
15. 5.	Pá	KO	18.00	za otce Kazimíra, maminku Žofii, bratra Kazimíra a manželku Cecilii
16. 5.	So	Svátek sv. Jana Nepomuckého, kněze a mučedníka, hlavního patrona Čech		
		KA	18.00	za farníky
17. 5.	Ne	6. NEDĚLE VELIKONOČNÍ		
		KO	08.30	na úmysl
		CH	15.00	na úmysl
18. 5.	Po	–	–	–
19. 5.	Út	KO	18.00	za farníky
20. 5.	St	KA	08.00	za farníky
21. 5.	Čt	Slavnost NANEBEVSTOUPENÍ PÁNĚ		
		KO	18.00	za živé a †† z rodů a duše v očistci
22. 5.	Pá	KO	18.00	za Boží požehnání, ochranu a pomoc pro Michalu, Vojtu a Petru
23. 5.	So	KA	18.00	za živé z rodiny Kopalovy a †† rodiče Novotné
24. 5.	Ne	7. NEDĚLE VELIKONOČNÍ		
		KO	08.30	za † Jana Jebavého a rodiče

sbírka na TV NOE

V měsíci květnu se před každou mší svatou modlíme společně růženec.

Po každé večerní mši svaté následuje májová pobožnost.

CO PŘINESLO UZAVŘENÍ KOSTELŮ

Při koronavirové pandemii dostali vzácnou příležitost k reflexi také křesťané, které uzavření kostelů přinutilo ke změně stereotypů a vyprovokovalo k přemýšlení o podstatě křesťanské identity. Zákaz účasti na bohoslužbách, který svými rozměry neměl obdoby ani v době komunistického pronásledování církve, vyvolal v některých církevních kruzích emoce, i když u nás veřejně žádné oficiální protesty neproběhly.

Zavření kostelů i jeho klidné přijetí vedením církvi pokládám za správný krok. Mělo bezpochyby pozitivní účinek ve snížení epidemiologického rizika, ale bylo také asi nejsilnějším podnětem ke křesťanské sebereflexi. Ze dne na den jsme totiž všichni přišli o rutinní prostředek k prožívání své náboženské identity. Vlastně nikoli úplně všichni. Privilegovanou výjimku tvořily řeholní a seminární komunity a netrápili se určitě také někteří těžce introvertní kněží, kterým přítomnost bližních v kostele překáží, a vlastně se nejlépe cítí, když si slouží sami. Pro většinu křesťanů však nastaly liturgické prázdniny, které byly pro řadu z nich výzvou k zamyšlení. – Nezvykli jsme si příliš na formalismus povinné nedělní účasti a na to, že stačí tento každodenní výlet, aby z nás automaticky udělal katolíky? Čím ze sebe uděláme katolíky nyní, když je zavřeno? Není vlastně tato závislost na přísně legislativně regulovaném svátostném životě paralyzující? Nestáváme se tak nejslabšími a nejzranitelnějšími ze všech křesťanů pod nebem?

Nejtěžší výzvou byla, myslím, tato situace pro klérus. Kněží byli konfrontováni s pocity zbytečnosti a mnohé to dohnalo k hledání náhradních řešení, takže najednou se prý i lidé dříve kritičtí k moderním technologiím pustili do pořádání virtuálních bohoslužeb. Z mnoha kostelů se přenášely mše po internetu a byly také, myslím, hojnější přenosy mši

v televizi. Tento postup se stal v Čechách i v zahraničí předmětem různých diskusí, v nichž zaznívaly kritické hlasy i snahy tuto praxi hájit. Toto je opravdu závažná otázka. Může být virtuální účast na videokonferenční nebo televizní mši plnohodnotná?

Ať na tuto otázku odpovíme jakkoli, vždy to přináší nějaké problémy. Jestliže je takováto mše plnohodnotná, je vůbec odůvodnitelné požadovat povinnou „fyzickou“ účast? Pokud ale virtuální účast naopak plnohodnotná není, vracejí se dřívější pochybnosti: Má vůbec digitální forma mše smysl? Není to jen únik, abychom se v situaci vykojení z rutinního života nemuseli vystavovat oné výzvě k zamyšlení nad vlastní odpovědností za své prožívání víry? A neignorují obháje virtuálních bohoslužeb podstatnou část liturgického dění? Vždyť pevnou součástí eucharistické slavnosti je rituální přijímání pokrmu a to virtualizovat nelze. V době uzavření kostelů je tak katolická populace rozdělena ještě ostřeji než dříve na privilegovanou klerikální minoritu, která má přístup k eucharistii, protože jí disponuje, a je proto samoobslužná, a marginalizovanou křesťanskou majoritu, která je odkázána na tzv. „duchovní svaté přijímání“.

Můžeme se ale na celou věc pokusit podívat pozitivně a naslouchat, zdali se nám dnes Boží prozřetelnost nesnaží sdělit něco důležitého. Situace zavření kostelů totiž nejen vynesla na jasnější světlo toto rozdělení církve na dvě kasty, které existovalo už dříve, ale umožnila také neobvyklou a nebyvalou sounáležitost. Najednou se celá majorita křesťanů setkala na jedné lodi. Už se nedělila na ty, kteří jsou zváni, a na ty, kteří zváni nejsou. Všichni byli vyloučeni ze svátostného života stejnou měrou jako rozvedení a znovuzdaní křesťané. Křesťané šťastnějších částí světa na tom byli podobně jako katoličtí křesťané v Amazonii, kteří nemají pravidelný přístup ke svátostné-

mu životu kvůli nedostatku kněží; neotevřela jim ho ani loňská Panamazonská synoda, která zvažovala zdobrovolnění celibátu. Je pozoruhodné, že k tomuto vynucenému zrušení bohoslužeb na celém světě došlo právě v roce, kdy se papež rozhodl nenasytit eucharistický hlad jihoamerických křesťanů a neprohlašit, že eucharistie je více než celibát.

Nicméně katolíci v bohatších krajích prokázali velkou kreativitu i v těchto podmínkách a jako vychytralé dítě, které s výsměchem obejde jakékoli výchovné opatření rodičů, našli východisko i z této nesnáze. Řada farností se zřejmě inspirovala od zavřených restaurací a rychle vyvinula praxe „okénkové distribuce“. Otevřely se „eucharistické bufety“ a dobře informovaný katolík si mohl po shlédnutí virtuální mše dojít před kostel a přijmout hostii venku. Toto řešení, zdá se mi, obnažuje bídu současného katolicismu nejvíce. Zapomnělo se snad po pouhých sto letech, že časté svaté přijímání nebylo vždy běžné a že tato praxe je teprve výsledkem pastoračních reforem Pia X.? Zapomnělo se už, že „každý učitel Zákona, který se stal učedníkem nebeského království, je jako hospodář, který ze své bohaté zásoby vynáší věci nové i staré“ (Mt 13,52)? Nebyl právě nyní vhodný čas vynést z pokladnice církevní tradice některé staré věci? Nebyl vhodný čas vzpomenout třeba na radikální křesťany v egyptské poušti nebo v syrských horách, které obdivoval celý křesťanský starověk a kteří žili v domácím vězení ve svých poustevnách a časté přijímání eucharistie neznali?

Každá dobře míněná reforma v sobě nese zárodek příští krize a slabina praxe každodenního svatého přijímání se projevila právě dnes, kdy se někde zvrhla až do jakéhosi eucharistického konsumerismu. Tato krize ukázala zranitelnost současného katolíka – jeho spirituální nebo snad i psychickou závislost na pravidelném přijímání. Vypadá to, jako by snad na rozdíl od katolíků předchozích staletí

či dokonce tisíciletí krátkodobé znemožnění communia nebyl schopen přežít, a proto musel odpovědný klérus umožnit individuální docházku pro pravidelnou „dávku“, aby lid netrpěl. Církevní opatření zavedené před stolety k posílení zbožnosti a ukojení duchovního hladu tedy dnes naopak vede k jakési závislosti a duchovní hlad uměle vyvolává. Nemá už západní církev na víc než na uspokojování náboženských potřeb, které nejprve sama probudí?

Objevily se také obavy, zdali se po znovuo-
tevení kostelů vrátí zpět stejný počet farníků. W. Grimm z Tokia prohlásil, že počet navrátílců do post-pandemické farnosti bude vysvědčením jejího před-pandemického života. V zájmu zjednodušení předkládá typologii tří skupin návštěvníků bohoslužeb: **1) rutinní**, kteří chodí do kostela ze zvyku a sdílení s ostatními křesťany není klíčovou součástí jejich víry, **2) aktivní**, kteří našli v dané farnosti svou komunitu víry a služby, a **3) individualisté**, kterým bohoslužby slouží pouze k podpoře osobního vnitřního života. Nejhuře podle něho dopadnou farnosti, které nebyly atraktivní pro střední skupinu „aktivních“, protože první skupina může svůj zvyk chodit do kostela jednoduše vyměnit za zvyk do kostela nechodit a třetí skupina si může vybudovat jiné mechanismy vnitřního spirituálního života.

Nemluvil bych tak pesimistickým tónem jako Grimm, protože zvyk je železná košile a kostely nezůstanou zavřené snad tak dlouho, aby se zvyk rutinérů stihl překlomit. Navíc rutina byla podpořena možností účasti na virtuálních mších a individualisté zase mohli být přidrženi u starého modu prožívání oním „okénkovým“ eucharistickým servisem. Díky těmto strategiím možná církev instinktivně pomohla institucionalizovaným formám křesťanského života přežít a dopad v první a třetí Grimmově skupině by nakonec nebyl tak velký ani při delším uzavření. Zajímavé mi nao-